

Veel gezinsgeweld blijft onbesproken

Nieuwe Family Justice Centers bundelen aanpak van politie, justitie en hulpverleners

- ▶ Veel geweld blijft nog onder radar en taboe
- ▶ Vragen over omgaan met privacy
- ▶ Dit jaar FJC-aanpak over heel Vlaanderen

Patrick VERSTUYFT

De aanpak van intrafamiliaal geweld (in gezin of familie) was tot voor kort erg versnipperd. Politie, justitie en hulpverleners werkten naast elkaar. Family Justice Centers (FJC) brengen nu al die krachten onder één dak, ook letterlijk. Dat maakt een hembreed verschil, meent Pascale Franck. In de jaren 1990 startte ze een eigen vluchthuis, nu is de criminologe de spil van het FJC Veilig Thuis in Antwerpen. Samen met Davy Simons van de stad Antwerpen schreef ze *Dromen-Denken-Doen*, een praktijkhandboek over de ketenaanpak van intrafamiliaal geweld.

„Het gaat om geweldzaken zoals kindermishandeling, partnergeweld, oudermishandeling en ouderenmishandeling. Het geweld kan fysiek, seksueel of psychisch zijn, en verschillen in ernst”, schetst Pascale Franck. Bij hulplijn 1712 voor vragen over misbruik, geweld en kindermishandeling kwamen vorig jaar 4.596 oproepen binnen over in totaal 6.272 gemelde personen. Bijna 61 procent ging om kindermishandeling, 11,54 procent om partnergeweld.

Pascale Franck: „Hallucinant is alvast dat in ons land om de drie dagen iemand door zijn partner wordt vermoord. Dat is slechts een topje van de ijsberg. Amper twintig procent van de geweld-

feiten wordt gemeld. Slachtoffers doen pas na 30 tot 37 feiten aangifte. Er is dus veel herhaling alvorens het komt tot een proces-verbaal. In Antwerpen zijn er per jaar vijfduizend pv's op een klein half miljoen inwoners. Daarbij gaat het vooral om fysiek geweld, met verwondingen. Veel geweld blijft onder de radar en taboe, zeker seksueel geweld, en het wordt almaar zwaarder.”

„Het duurde tot 2010 om alles en iedereen te overtuigen van een geïntegreerde multidisciplinaire aanpak”, zegt Franck. Voordien waren gemiddeld zes diensten actief in één gezin, zonder veel afstemming.

Het FJC in Antwerpen maakte de doorstart op 28 juni 2016. Stad en provincie dragen elk de helft van de kosten: het FJC huist in een gebouw van de provincie – de inrichting is betaald met sponsorgeld – en de stad zorgt voor het dossierbeheer, het secretariaat en beleidsondersteunende personen. De veertig of wat medewerkers, onder wie vijf mensen van het OCMW en iemand van de politie, staan op de loonlijst van hun organisatie.

„Om de drie dagen wordt iemand door zijn partner vermoord”

„Nog nooit ging ik met zo veel plezier werken, omdat we met ons team zo veel meer het verschil kunnen maken”, zegt Pascale Franck. „We gaan samen met een gezin aan de slag en houden het vast tot we weten dat we het kunnen loslaten. We volgen drie sporen. Het eerste – de helft van de dossiers – gaat om gezinnen die ondanks het geweld sterk ge-

noeg staan en met de hulp van een dienst en hun netwerk voort kunnen. Spoor twee betreft gezinnen die via het OCMW of het CAW tot bij ons komen. Zij vragen vooral multidisciplinaire hulp, met schuldbemiddeling, gezondheidszorg enzovoorts. Ons derde spoor is ons hoogrisicoteam. Dat werkt met gezinnen waar acuut gevaar is, de onveiligheid hoog is en waarin het geweld wordt gevoed door talloze problemen zoals huisvesting, schulden, psychiatrische problematiek en verslavingen. Hier zijn veel diensten nodig én politie en justitie. Dan maken we een sterk plan van aanpak dat in handen is van een casemanager. Voor het arrondissement Antwerpen gaat het elk jaar om honderd nieuwe gezinnen. Met zo'n gezin zijn we gemiddeld 22 maanden bezig. Wij willen mensen zo snel mogelijk weer de controle geven over hun eigen leven. Zij vinden bij ons partners en het aanbod dat zij nodig hebben.”

Volgens het kabinet van Vlaams minister van Welzijn Jo Vandeurzen (CD&V) gaan er dit jaar nog FJC's open in Mechelen (mei), Hasselt (oktober) en Turnhout (november). In Brussel, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen lopen verkennende gesprekken.

Toch ziet Pascale Franck nog pijnpunten. „Zoals welke informatie mag en kan worden gedeeld. De ministers van Justitie en Welzijn werken aan nieuwe regelgeving, maar intussen zitten we met een spanningsveld. Voorts vinden politieke verantwoordelijken het geweldig wat we doen. Hopelijk volgen nu ook Vlaamse en federale middelen.”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

STANDPUNT

Luk VANMAERCKE

Heilige neutraliteit

„Met de regelmaat van de klok steekt het debat over levensbeschouwelijke neutraliteit de kop op. Favoriete onderwerpen zijn dan de vervanging van godsdienstlessen op school door een neutraal vak levensbeschouwing of de afschaffing van de overheidsfinanciering voor de erkende religies in ons land. Telkens is de boodschap dezelfde: de overheid mag geen geld geven aan de verspreiding van godsdiensten, ze moet zich strikt neutraal opstellen.

„Heilige neutraliteit, bid voor ons”, e-mailde een priester mij, met een gezonde dosis ironie. Neutraliteit bestaat niet, was zijn oordeel, iedereen neemt permanent posities in, desnoods door te zwijgen. Dat is een juiste analyse. Of de overheid nu kunst, sociale projecten, onderwijs of ontwikkelingssamenwerking financiert, het geld komt terecht bij mensen en organisaties die daar vanuit een visie iets mee aanvangen. Die visies zijn onderling vaak tegenstrijdig en zeker niet neutraal. Gelukkig maar. Wat zouden we in een gortdroge wereld leven als iedereen die met belastinggeld werkt neutraal moest zijn.

De toekomst ligt niet in een wereld zonder religies, maar in een wereld van openheid en respect

De reden waarom de overheid al die initiatieven financiert, is omdat we erkennen dat onze samenleving behoefte heeft aan een breed middenveld, dat vanuit een niet-commerciële logica aan samenlevingsopbouw doet. De bedoeling is daarbij niet dat ieder van ons elk initiatief genegen is, maar dat het totaalplaatje onze samenleving rijker, warmer, levendiger, socialer of creatiever maakt. Daarom betaal ik als katholiek graag mee voor de financiering van vrijzinnigen, joden of moslims. Of draag ik mee mijn steentje bij aan cultuurprojecten waarvan ik zelf nooit gebruik maak of aan sociale initiatieven die nooit iets voor mij zullen doen. Het is het grotere geheel waar het finaal om gaat.

Zoals de automobilist mee betaalt voor het openbaar vervoer en de wielervederhebber een deel van zijn belastingen naar de beveiliging van voetbalstadions ziet gaan, zo betaalt ook de ongelovige of andersgelovige voor religies die de zijne niet zijn. We betalen immers niet omdat we zelf tot een religie behoren, maar omdat we erkennen dat religies hun plaats hebben in de samenleving. Het alternatief is dat iedereen zijn eigen rekening maakt en van zichzelf de norm maakt voor wat we wel of niet willen financieren.

Het is belangrijk dat onze samenleving het nut inziet van een vrij initiatief dat leidt tot een grote veelzijdigheid. Van gedrevenheid en betrokkenheid. Van engagement dat niet op geldgewin drijft, maar op overtuiging. Van waarden en idealen die van generatie op generatie worden doorgegeven. Van een wereld waarin we het vaak met elkaar oneens zijn, maar tegelijk de waarde van elkaars ideeën durven te respecteren. Dat levert een samenleving op die dynamisch is, waarin mensen de handen uit de mouwen steken, waarin botsende ideeën tot nieuwe en rijpere inzichten leiden. Een samenleving die beweging verkiest boven stilstand.

Het katholiek onderwijs heeft dat goed begrepen. Het model van de katholieke dialoogschool vertrekt van een realistisch uitgangspunt, met name een sterk gesecculariseerde samenleving, maar blijft kiezen voor een duidelijke identiteit in dialoog met de wereld. Ook kinderen en ouders die zichzelf niet als katholiek beschouwen, weten dat hun school dat wel is. De godsdienstles is geen indoctrinatie, maar gaat vanuit een geloofsovertuiging het gesprek aan met zowel gelijkgezinden als andersgezinden.

Onze toekomst ligt niet in een wereld zonder religies, maar in een wereld van openheid en respect ten aanzien van elkaars overtuigingen. Conflicten worden niet beslecht door levensbeschouwingen naar het verborgene te verbannen, maar door elkaar in alle omstandigheden te beschouwen als unieke en gelijkwaardige mensen. Die houding is veel meer ruimdenkend, waardevol en toekomstgericht dan de artificiële cultus van de zogenaamde neutraliteit.„

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

Huiselijk geweld is vooral fysiek, maar slechts twintig procent wordt gemeld. © Image Select